

Nečekaný objev nových skutečností v cause Cimrman versus porkan

Jiří Patočka

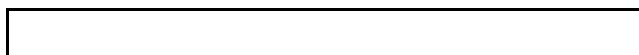
Studie věnovaná otázce vztahu Cimrmana k porkanu ¹ sice nenalezla větší odezvu mezi chemickou veřejností, ale zato pobouřila některé cimrmanology ². Je ovšem s podivem, že je nerozčílily autorovy úvahy o tom zda mohl Cimrman vlastnit porkan jako chemickou substanci a ledově chladnými je nechaly i úvahy o tom zda mohl tuto neobvyklou chemickou látku nitrovat či titrovat. Zato zmínka o Cimrmanových experimentech s přeměnou zlata na méně ušlechtilé kovy byla píchnutím do vosího hnízda ³. Takovou hloupost by si prý Cimrman nikdy nevymyslel, a i kdyby, určitě by si ji sám sobě zase brzy rozmluvil. Odpůrci myšlenky, že by se Cimrman mohl zabývat takovou neužitečnou pošetilostí, nemohli ovšem vyvrátit fakt, že si evidentně objednal u vídeňské firmy Vanecek und Sohns 2 kg koncentrované kyseliny dusičné, proto napadli zmínku o nálezu prubířského kamene v Cimrmanově vojenském kufru ⁴. Protože kufr se ztratil s veškerým svým obsahem, bylo obtížné se těmto nepříjemným útokům bránit. Nyní se však, díky povodním v Praze, objevily nové skutečnosti, které myšlenku o podivných Cimrmanových pokusech se zlatem, silně podporují. Ve vydání *Pražského podvečerníku* ze dne 18. srpna t.r. se objevila tato krátká zpráva:

Rabování v Praze pod kontrolou

Praha – Včera ve večerních hodinách byl na nábreží před Národním divadlem zadržen

podezřele vyhlížející, již několikrát trestaný, 27letý D.L. s dřevěným kufříkem, který údajně vylovil z rozvodněné Vltavy u Hlávkova mostu. Protože v kufříku byly nalezeny jen nějaké popsané papíry a kus opracovaného, ale zřejmě bezcenného kamene, byl zadržený po vyslechnutí na nejbližší policejní stanici propuštěn.

—drb—

Naše podezření, že by mohlo jít o Cimrmanův ztracený vojenský kufřík zesílilo, když na náš telefonický dotaz na policejní stanici Prahy 1, službu konající důstojník sice neochotně, nicméně jednoznačně potvrdil, že se jednalo o malou dřevěnou truhlu s kováním, trochu ohořelou a notně promáčenou a že ten kus „štru“ si vzal „starej“ a má jej na psacím stole, aby mu nelítala „lejstra“, když někdo omylem otevře okno a udělá se „fukejř“. Ty papíry prý už plesnivěly a tak je spálili v kamnech, když se koncem září nečekaně ochladilo ⁵. Taký prý tam byla nějaká „veteš“, ale neví se, kde skončila. Ta bedna prý je již prázdná a „Venca si ji odnes dceři pro křečka“ ⁶. Začátkem října jsme již měli „štru“ v naší laboratoři a mohli začít s jeho zkoumáním. Již zběžná prohlídka kamene a porovnání jeho rozměrů 2,8 x 7,3 x 10,6

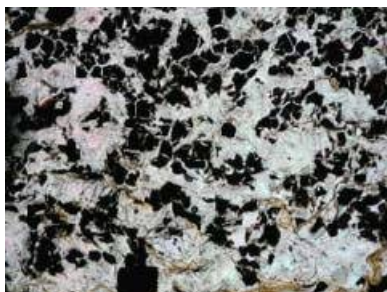
cm s dříve udávanými parametry (8 x 10 cm) nás ujistilo v tom, že jsme na správné stopě (Obr. 1). Petrochemická analýza prokázala, že se jedná o křemičitý minerál shodné struktury a chemického složení, který se dříve používal pod názvem lydit (Lydischer Stein, prubířský kámen) (viz např. ⁷) k ověřování pravosti zlata (Obr. 2 a 3). Ani metodou MALDI-FALDY-TOF-LOV ⁸ se však nepodařilo na kameni prokázat stopy zlata či jiného ušlechtilého kovu. Pro nás je to jasným důkazem toho, že Cimrmanovy pokusy s přeměnou zlata na méně ušlechtilé kovy (nalezeny stopy železa, olova, vizmutu, chrómu a cínu a v poněkud větším množství hliník a měď) byly stoprocentně úspěšné!!! Jsme rádi, že jsme tak pomohli doplnit některé méně známé skutečnosti ze života Járy Cimrmana a že jsme tak učinili na základě investigativních důkazů ⁹, nikoliv pomocí vykonstruovaných spekulací, ke kteréžto pohodlné metodě se mnozí cimrmanologové tak rádi uchylují. Jsme potěšeni, že jsme mohli přispět svou trochou do nově se rozvíjejícího oboru, cimrmanologie založené na důkazech (Evidence Based Cimrmanology), resp. že jsme spoluzakladateli tohoto nového vědního oboru ¹⁰. Pokud jde o ten „šutr“, který se nám podařilo zachránit, doufáme že se po něm nebude nikdo na policejní stanici v Praze 1 shánět a že mírně zrezivělá koňská podkova, za kterou jsme kámen vyměnili, poslouží jako těžítka stejně dobře a možná svému majiteli přinese více štěstí při pátrání po zločinech a zločincích než nějaký kámen.

Obr. 1. Celkový vzhled kamene, nalezeného v inkriminovaném vojenském kufru

Obr. 2. Výbrus z kamene na Obr. 1

Obr. 3. Mikrofotografie výbrusu kamene z Obr. 2

Obr. 4. Fotografie mláděte ježka evropského (*Erinaceus concolor*). Foto B. Sysel.

Břítce inteligentní poznámky, účelově vytěžené zdroje informací a odborně zneužitá literatura

1. Patočka J.: Znal Jára Cimrman porkan? Viz <http://www.5z.com/cchs/porkany/ZnalCimr.htm>
2. V rámci zachování objektivit je ovšem dlužno přiznat, že se našli i tací, kteří studii chválili. Původně se tak zachoval i doc. PaedDr. Břetislav Kopeček, který dokonce označil autora studie za našeho současného největšího žijícího cimrmanologa. Když se ale nahlédnutím do knihy *Who is who* dověděl, čím se dotyčný autor živí, své prohlášení odvolal s tvrzením, že v té době nemohl být střízlivý. Kdo pana docenta zná, určitě dosvědčí, že mluvil pravdu.
3. Z 268 nesouhlasných dopisů, došlých na adresu autora článku, se této otázce, ať přímo či nepřímo, věnovalo plných 196.
4. Ten, jak víme, byl objeven Dr. E. Hedvábným v Liptákově 25. 2. 1966. Krátce na to pak byl zabaven pracovníky Okresní vojenské správy v Liberci a údajně předán pracovníkům Vojenského muzea v Praze. Zde po něm ovšem marně pátrala řada lidí a vedoucí *Oddělení pro styk s nespokojenou veřejností* se nechávala z počátku zapírat, načež z toho duševně onemocněla a v záchvatu naprostého pomnutí smyslů rozvázala s muzeem pracovní poměr. Krátce na to se odstěhovala z Prahy, neznámo kam.
5. Jak obrovská škoda tím vznikla nelze vůbec vyčíslit. Ty papíry nikdy nebyly prohlédnutý ani cimrmanologem-amatérem a už nikdy se nikdo nedoví, jaká tajemství skrývaly!
6. Později jsme čirou náhodou zjistili, že šlo o syrského křečka (křeček zlatý, *Mesocricetus auratus*) koupeného ve Zverimexu na Senovážném náměstí za 40 Kč, že křeček se druhý den po umístění do bedny prokousal ven a utekl neznámo kam. Týden na to vyhořela ve Vencově domácnosti pračka *Zanussi Zaffiro 1400* a přivolaný opravář v ní našel zbytky ohořelého drobného zvířátka, které mohlo být dříve docela dobře i křečkem. Promovaný biolog Břetislav Sysel nám potvrdil, že automatická pračka je oblíbeným domovem syrského křečka, ale ráda se v ní uhnízdí i promyka (*Herpestes mungo* či *H. javanicus*) a dušoval se, že jeho příteli se v bubnu málo používané pračky usadila dokonce i ježčí rodinka, úspěšně v ní vyvedla mladé a později v ní i přezimovala. Jako důkaz předložil fotografii mladého jedince ježka evropského (*Erinaceus concolor*), kterou my sice za důkaz nepovažujeme, ale přesto ji přikládáme (Obr. 4).
7. <http://216.239.51.100/search?q=cache:Xmd9eR8tcw4C:www.geodienst.de/lydit.htm+lydit&hl=en&ie=UTF-8>
8. MALDI-FALDY-TOF-LOV = Matrix-assisted laser desorption/ionisation-Fabled abandon low dab yaw-time of flight mass-labelling of vacancy spectrometry..
9. Bližší podrobnosti nalezne čtenář v 8. kapitole připravované knihy **Evidence Based Cimrmanology. Vol. I. Investigative Recognition and Reconstruction of Jára (da) Cimrman True Life History.**
10. Zatím nelze cimrmanologii studovat na žádné vysoké škole. Dosud se nenašel vysokoškolský profesor, ochotný sehrát úlohu garanta oboru, ani dostatečný počet vědecky kvalifikovaných odborníků (nejlépe přescentů), kteří by svou vahou podpořili žádost o akreditaci a umožnili tak mladým lidem studium nového perspektivního oboru.

Prof. RNDr. Jiří Patočka, DrSc, DrSc(WC),
jednatel WCPC pro oblast Hradec Králové.

E-mail: patocka@pmfhk.cz